

ročník V.

středa 4. června 2025

„Procházka na mostě“

Milí přátelé!

**Chci vzkázat Rusům, ať přestanou chrastit atomovejma zbraněma.
Potřebujeme klid na práci!**

turnov

≡ Turnovské kulturní tipy:

pátek 6. června od 19.00, Letňák bar

Naruby band

Rovenské uskupení s Katkou Matysovou v čele se vrací na domácí scénu. Čeká vás večer na vlně popheavyfolku a to od Greenhorns až po Brutus...

sobota 7. června, od 19.00, Letňák bar

Nasekáč

pátek 13. června od 19.00, Letňák bar

Nayara Borges & Jan König

Brazilská zpěvačka Nayara Borges s kytaristou Janem Königem vám na koncertě Jardim das Canções zahrají skladby ze světa brazilské hudby (samba, bossa nova, MPB - música popular brasileira).

sobota 14. června od 19.00, Letňák bar

What The Funk

Kapela What The Funk je mladá parta jedenácti muzikantů, která vás vtáhne do světa funkových a popových hitů z celého světa. „Náš band vás standardně přivítá ve složení zpěváka a zpěvačky, dechové sekce a rytmiky, díky kterým interpretujeme hity od legend jako Bruno Mars, Michael Jackson, Jamiroquai, a jiné." Užijte si s nimi nadupaný večer plný tance a hudby, na který budete ještě dlouho vzpomínat.

turnovsko

RAKOUSY, KOBEROVY –

www.strevlik.czwww.dumprirody.cz/ceskyraj

EXKURZE ZA ORCHIDEJEMI ČESKÉHO RÁJE

Provází: Mgr. Jan Višínský
botanik AOPK ČR

 SRAZ: 10:00 - parkoviště Koberovy
N 50°37.37748', E 15°13.63165'

 ZAČÁTEK EXKURZE: 10:15 hodin

 KONEC EXKURZE:
parkoviště Koberovy, kolem 13:00

 DĚLKA: 5 km (není vhodná pro kočárek,
doporučeno pro děti minimálně školního věku)

 CENA: dobrovolný příspěvek

 S SEBOU: oblečení a obuv do terénu
dle počasí, svačinu a pití

Už jste slyšeli o hlištníku, okrotici nebo prstnatci?
Postupně projdeme různá stanoviště jejich výskytu
a dozvíme se, co tyto rostliny potřebují
ke svému rozmanitému životu, co jim prospívá,
nebo co naopak ohrožuje jejich existenci.

NA AKCI JE NUTNÉ SE PŘIHLÁSIT --->

REZERVACE

neděle 8. 6. 2025

PARKOVIŠTĚ V KOBEROVECH 10:00 - 13:00 hodin

KOZÁKOV – Geopark UNESCO Český ráj srdečně zve na geologickou exkurzi Za drahými kameny na Kozákov. Koná se u příležitosti Evropského dne geoparků **v neděli 8. června** od 10 hodin, sraz u Riegrovy chaty na Kozákově. Za drahými kameny i pískovcovým fenoménem vás vezme Jan Bubal.

lomnice n/p

/// V úterý 10. června se od 18 hodin ve vstupní hale muzea uskuteční tradiční jarní koncert jičínského sdružení pro hudbu FIDLE nazvaný „Rok co rok o krok“. Pod taktovkou autorky pořadu Bc. Lenky Krausové, ředitelky ZUŠ Jilemnice, zazní lidové písně z našeho kraje. Účinkují: Věra Moravcová, Vendula Pajrová, Radek Štaff – zpěv, Tomáš Kozel – dechové nástroje zpěv, Ivana Čapková – flétny, Lenka Krausová - housle, viola, Martin Brož - viola a Zdeněk Vágner – kontrabas. Vstupné je dobrovolné.

/// Právě vyšly...
Ke stažení jsou
na radničním
webu.

Lomnické letní 6-12 | 2025 **ZDARMA**

TURISTICKÉ NOVINY

LOMNICE NAD POPELKOU A MIKROREGION TÁBOR

Tur Pri Dět Div Kon Vys Kin Tan Gas Vzd Cyk Spc Jin

V letošním roce jsme se pustili do obnovy fasády domu čp. 186, opravy oken a vrátili domu jeho historický charakter. Dům „zkrásněl“ a já bych touto cestou chtěl poděkovat všem, kteří se s nadšením na rekonstrukci podíleli. Děk patří také městu Semily, které nám v letošním roce na fasádu přispělo částkou 100 tisíc korun.

Obnovený dům bude možné navštívit mimo jiné i během druhého ročníku Bylinkového festivalu **v neděli 8. června**, kde bude pokřtěna i dlouho očekávaná publikace muzejní ho historika Tomáše Chvátala - Léčitelé Pojizeří a Podkrkonoší. Ambicí našeho muzea je jeden z posledních koutů lidové architektury v semilské Jílovecké ulici postupně renovovat tak, aby se stal místem, kam bude radost vzít nejen turisty. Ohlasy místních, kteří ulicí procházejí, nás utvrzují v tom, že jdeme správnou cestou.

/ Miroslav Šnaiberk, ředitel MaPGS

✚ **VÝSTAVA OBRAZŮ LUŽKA RATHOUSKÉHO ČERNÁ SÉRIE** bude zpřístupněna ve Sboru Dr. K. Farského i během prázdnin v úředních hodinách: pondělí, středa 9-11, 13-15 hodin (před prázdninami a po prázdninách do 16 hodin), čtvrtek 9-11 hodin. Mimo tento čas lze výstavu navštívit po předchozím objednání (tel:737 762 161). Vstup bočním vchodem z Družstevní ulice.

✚ Ve čtvrtek 29. května 2025 slavnostně otevřela MMN, nemocnice v Semilech, zrekonstruovaný Bílý pavilon. O den později, 30. května, proběhl den otevřených dveří určený odborné i široké veřejnosti a zaměstnancům nemocnice. Odborný personál po oba dny prezentoval nové možnosti zařízení a jeho přínos pro pacienty. V červnu následuje zaškolování personálu. Od července začne sloužit pacientům nová lůžková kapacita čítající 46 lůžek, určená pro rehabilitaci po úrazech, ortopedických operacích a pro pacienty s neurologickým onemocněním různých příčin. Zařízení bude také částečně sloužit ambulantním pacientům a to již od začátku června. Rozsáhlá modernizace a rekonstrukce pavilonu, která byla dokončena v prosinci 2024, si vyžádala investici 82 milionů korun, z toho 68 milionů tvořila dotace EU, dalších 45 milionů pak nemocnice vložila do vybavení nábytkem a špičkovou přístrojovou technikou – některá zařízení zde mají svou vůbec první instalaci v České republice.

Cílem nemocnice v Semilech je stát se klíčovým centrem následné rehabilitační péče v Libereckém kraji i mimo něj.

/ Alena Kuželová, místopředsdkyně představenstva MMN, *Semilské noviny*

≡ Vladislav Roubal – konzulární úředník v Belgickém Kongu (II. část)

Říká se, že přeskočila jiskra a ve vztahu mezi mužem a ženou vznikla láska, a tak to taky asi tenkrát bylo ve vlaku mezi Vladislavem a Dášou, dívkou – budoucí nevěstou, jež byla o 6 let mladší než ženich. To se vzájemně stává často, ale nejkrásněji to z pohledu muže napsal spisovatel a mučedník, avšak ve finále vítězný člověk, Arnošt Lustig: „Čím nás ženy fascinují? Nejdříve vidíte oči, tvář, hrdlo, prsa, obrysy boků, šlehnete pohledem až dolů, tím nádherným středem ženy, a pak necháte mluvit rozum. Co vyhraje, je už osud.“

Dagmar Machová byla dcerou právníka Přemysla Macha z Mladé Boleslavi, ale při porodu maminka Anna zemřela, a tak se její výchovy ujali její babička Božena a dědeček Jan Machovi. Dáša vyrůstala v prostředí, jež bylo naplněno něhou, láskou i blahobytem. Vždyť dědeček býval ředitelem berního úřadu a babička pocházela ze slavné rodiny Krýzových z Jindřichova Hradce. Její otec Přemysl Krýza (1838-1918) byl váženým měšťanem, který 60 let pracoval na známém betlému a vytvořil z kašírovací hmoty nebo ze dřeva 1398 figurek lidí a zvířat, přičemž 133 jich rozpohyboval. Tak vznikly známé Krýzovy pohyblivé jesličky, které jsou největším mechanickým lidovým betlémem na světě a od roku 1998 jsou zapsány v Guinessově knize rekordů. Staly se největším lákadlem návštěvníků muzea v Jindřichově Hradci. A dílo svého pradědečka měla Dáša ve své mysli od malička, byla jím okouzlena, vždyť betlém s babičkou Boženkou několikrát navštívily. Byla dobrou studentkou. V Mladé Boleslavi vystudovala gymnázium, obchodní školu v Praze v Resslově ulici a telegrafické zkoušky v Hradci Králové, což jí umožnilo krátkou profesi u dráhy.

Vladislav ještě dlouho nosil uniformu pilota RAF, slušela mu, a navíc, žádný civilní oblek neměl, nebylo to po válce, nejen s oblékáním, vůbec jednoduché. V uniformě se 2. 3. 1946 konala i svatba šťastných novomanželů, kteří se těšili na krásnou společnou cestu životem ve svobodném světě, vždyť hrůzy nacismu byly navždy pryč, což ostatně vzývala všechna přání, která novomanželé dostali od přátel. Jejich společný život souzněl i politicky. Také Dáša vstoupila do ČSNS (Československé strany národně-socialistické). Vladislav ovládal dobře jazyky, nejlépe angličtinu, vždyť z ní v dubnu 1945 složil úspěšně zkoušku na univerzitě v Cambridge, ale též uměl francouzštinu a němčinu. Jeho snem byly diplomatické služby, nejraději by působil ve Velké Británii nebo v Americe. S tímto záměrem nastoupil v lednu 1946 jako úředník na Ministerstvo zahraničních věcí. Kromě jazykových znalostí bylo velmi důležité, že od 8. 7. 1939 až do 5. 5. 1945 působil v zahraničním vojsku, především u 310. perutě RAF v Anglii, a to jako letecký mechanik, ale od 12. 3. 1944 do 5. 5. 1945 jako výkonný letec.

Také osud otce zaujal: byl legionářem, vězněm nacistů a v roce 1944 na Pankráci popraven. Dalším důležitým faktem bylo poválečné vedení ministerstva, neboť ministrem zahraničních věcí Československa byl všeobecně uznávaný a oblíbený Jan Masaryk. Vladislavův rozlet do života měl ideální podmínky. Kdo víc by si je zasloužil? Možná, že až moc začal spěchat. Bylo mu teprve 25 let, ale zla i hrůz prožil dost a byl jedním z těch, co otevřeli dveře dobru, lásce, svobodě a spravedlnosti. Vždyť právě za to všechno bojoval, byl nabit energií, proto spěchal. Kdo chvíli stál, již stojí opodál, den žádný dvakrát se nenarodí, čin dvakrát nezraje – tak to přeci napsal už v minulém století básník Jan Neruda. A Vladislav byl na startovní čáře mladého života a celý život měl před sebou.

Životní cesty však bývají trnité, přicházejí bouřky a občas i bouře. V prosinci 1946 se novomanželům Roubalovým narodil syn Ondřej, který však v únoru 1947 zemřel. Byly to pro mladé rodiče těžké chvíle. Také vysněná diplomacie ve Velké Británii nebo v USA Vladislavovi nevyšla, zřejmě se málo snažil nebo chtěl poznávat Afriku. V Praze v Ječné ulici, možná získal motivaci, když spolu s Dášou navštívili přednášku o Belgickém Kongu. Tam Dáša poprvé poznala Zbyňka Roušara – budoucího konzula v této africké zemi. S manželem se vzájemně znali z ministerstva zahraničí, byli kolegy, a protože byli oba příslušníci RAF, mohli si i rozumět. Avšak ani Vladislav Zbyňka pořádně neznal, ale on ho možná pro Belgické Kongo získal.

Mohl se stát jeho spolupracovníkem, což bylo osudové rozhodnutí ve složité době.

Dnem 1. 2. 1948 byl Vladislav přeložen z Ministerstva zahraničních věcí (MZV) ČSR na konzulát do Léopoldville (dnes Kinshasa), hlavního města v Belgickém Kongu (později Zair, dnes Demokratická republika Kongo). Cesta Vladislava, Dáši, ale také konzula Zbyňka Roušara nebyla jednoduchá: dva dny z Prahy vlakem do Antverp, zde 3 dny pobytu, pak 28 dní lodí přes Kanárské ostrovy do přístavu Matadi na řece Kongo a jeden den cesty vlakem do Léopoldville. Tam pak byli srdečně přivítáni Čechy z kolonie firmy Baťa, kteří se z novin dozvěděli podrobnosti o jejich příjezdu.

Mezitím se napínavé a zlomové dějiny psaly v ČSR. Únorové události 1948 nepřinesly žádná vítězství, kromě Gottwaldova a komunistů. Demokratičtí ministři podali demisi, prezident Edvard Beneš byl nemocen a záhy odstoupil z funkce, takže demokracie v naší zemi zhasla, svoboda byla brzy pošlapána a přišly krušné dny. Ministr zahraničí ČSR Jan Masaryk byl 10. března nalezen mrtev pod okny ministerského paláce a dodnes nevíme, zda šlo o sebevraždu nebo politickou vraždu.

Vladislav dostal dekret z Ministerstva zahraničí ČSR o jmenování vrchním kancelářským oficiantem na konzulátě v Léopoldville v Belgickém Kongu, a to s účinností od 1. 4. 1948, až 28. 9. 1948. Dekret podepsal ministr zahraničí

Gottwaldovy vlády Vlado Clementis (za 2 roky byl popraven v procesu s Rudolfem Slánským). Vstup do takové země, jako bylo Belgické Kongo, byl hrubým Roubalovým omylem. Je to obrovská země (přes 2, 3 milionů km²), sahající od ústí řeky Konga do Atlantiku na západě až po sopečný masiv Ruwenzori, tektonická jezera (např. Tanganika, Albertovo), Ugandu a Tanzanii na východě, od Středoafričské republiky a Súdánu na severu až po Angolu a Zambii na jihu, s vlhkým rovníkovým tropickým vzduchem, pralesy, rozličnými nemocemi, jež jsou smrtelné (malárie, tyfus, spavá nemoc aj.) a přenášené často hmyzem (např. komár Anopheles, moskyti, moucha tse-tse). Rozličné domorodé kmeny (především bantuské, súdánské a nilotské, také Pygmejové) hovoří 400 jazyky, úředním jazykem je francouzština. Kdo ji z domorodců znal? Ale je to země s obrovským nerostným bohatstvím (např. měď, kobalt, cín, zlato, diamanty, ropa) a po 2. světové válce, ač patřila Belgii, tedy Západu, SSSR se sem taky snažil proniknout s komunistickou ideologií (P. Lumumba).

A kdo se ještě stal pro Roubalovy nesnesitelnou překážkou? Zbyněk Roušar, soudruh konzul, jenž byl agentem StB, od roku 1945 členem KSČ a na Ministerstvo zahraničí psal na Vladislava udavačské dopisy, rozlepoval Vladislavovi veškerou poštu a bezostyšně tvrdil, že se spletl. Sám bydlel a pracoval ve třech místnostech v dobré nemovitosti. Vynikal promiskuitním chováním, vždy měl nějakou dámu, včetně britské letušky. Sváděl Dášu, chtěl, aby byla jeho důvěrnou přítelkyní, což kategoricky odmítla. Vrcholem jeho nelidského chování vůči Roubalovým bylo umístění jejich rodiny do garáže, jen nepatrně adaptované (udělána byla okna, opraven strop), a tak zde bydleli, ale zároveň zde měl Vladislav kancelář a svědomitě plnil své úkoly konzulárního úředníka, jimiž se však chlubil Roušar, který do Prahy posílal na Roubala

pomlouvačné dopisy a četná udání. Rodině finančně pomáhal řecký podnikatel Papadimitrios, velký přítel rodiny, v jehož obchodě Dáša i Vladislav našli dočasně přivýdělek.

Na Tři krále roku 1949 se Roubalovým narodila dcera Jana.

Na Roubala sílily Roušarovy útoky s tím, aby odevzdal služební pasy, což třikrát odmítl, až 18. 5. rezignoval a podal demisi. Z MZV v Praze byl ostatně už 30. 4. 1949 z konzulátu odvolán a na návrh akčního výboru Národní fronty u MZV, byl ze služeb ministerstva 1. 6. 1949 propuštěn.

To všechno přeci byly varovné signály.

Také lékař MUDr. Staub, jenž byl v Kongu prvorepublikovým konzulem, ho před návratem do vlasti důrazně varoval. Ani Vladislavův zdravotní stav nebyl dobrý. Vše bylo marné! Všichni přátelé mu radili, aby se nevracel do ČSR. Je tam nebezpečný režim, soudní procesy, věznění i popravky. Jen matka Albína, oddaná členka KSČ ho prosila, aby se vrátil, že komunistický režim je spravedlivý a daleko lepší než kapitalismus. Napsala i dopis soudruhu prezidentovi Klementu Gottwaldovi.

Vladislav se dotazoval přátel, psal také Petru Zenklovi i Hubertu Ripkovi, očekávaných odpovědí se však nedočkal. Dne 18. května napsal dlouhý dopis (7 stran strojopisu A4) adresovaný MZV, ale taky dědovi Janu Machovi do Mladé Boleslavi a matce Albíně do Semil o poměrech na konzulátě, asi v domnění, že pravda zvítězí. Kdoví, kolik dopisů mu zašantročil Roušar, který do jeho pošty soustavně zasahoval. Navíc onemocněl tyfem, prodělal malárii, ale toužil po své zemi, za je-jíž svobodu bojoval. Měl ale velké obavy, zda jejich miminko, malá Janička, takovou cestu vydrží. Také peněz bylo málo.

Rozhodl se však jasně – vrátíme se domů, do Československa!

(pokračování příště)

/ Miloš Plachta, Semilské noviny

Poznámka autora: Zbyněk Roušar (1908-1979) se stal po návratu z Belgického Konga partnerem Zdeny Mašínové. Ve filmu „Bratři“ jeho postavu ztvárnil Matěj Hádek a Zdena, manželku po hrdinovi a popraveném bojovníku proti nacismu generálu Josefu Mašínovi, Tatiana Dyková.

Roušar byl v KSČ do roku 1951, 26. 11. 1953 byl zatčen a v lednu 1955 v monstrprocesu s protistátní skupinou „Ctibor Novák a spol.“ odsouzen na doživotí, když původně mu byl prokurátorem navržen trest smrti. Na amnestii byl propuštěn roku 1965 a zemřel v roce 1979, aniž by se po propuštění zajímal o osud Zdeny Mašínové, která zemřela v roce 1956 ve vězení na Pankráci.

≡ Semilské kulturní tipy

12. června v 19 hodin v Golfu

JIZERAN 165 LET

Slavnostní koncert ve svižném tempu. Pěvecký spolek Jizeran oslaví své výročí s vynikajícím sborem Akcent Liberec (sbm. Mgr. Helena Krasnická, zal. 2003),

který letos oslavil už 22. narozeniny. Jizeran (sbm. Jiří Kurfiřt, klavír Jana Vávrová, Bohuslav Lédl, bicí Robert Tomáš) přednese suitu Starci na chmelu. Zařadí i některé novinky, které návštěvníky rozhodně nezarmoutí. Pamatuje také na zpěváky a sbormistry spřátelených sborů, s nimiž si zazpívá tři skladby. Vstupenky bez místenek v prodeji na místě před koncertem. Vstup: 130 / studenti 50

železnobrodsko

ŽELEZNÝ BROD – Ve čtvrtek 12. června od 19 hodin rozezní kostel sv. Jakuba Většího v Železném Brodě varhany.

Varhanní improvizace Introdukce, Duo, Cantabile, Marche pontificale, O utrpení Páně, Panna Maria pod křížem a K počtě všech svatých zazní v podání varhaníka Vladimíra Roubala. Koncert s názvem Železnobrodské improvizace začne v 19 hodin úvodním slovem herce Jana Šťastného. Vstupné je dobrovolné.

Vladimír Roubal – studoval varhany na Konzervatoři v Plzni u prof. Jitky Chaloupkové a v Praze u prof. Jana Hory, improvizaci u prof. Jaroslava Vodrážky. V letech 1980–1985 působil jako varhaník katedrály sv. Bartoloměje v Plzni, v letech 1985–1990 jako varhaník a kapelník baziliky sv. Markéty při benediktinském arcidiákonství v Praze-Břevnově. Od roku 1990 působí jako ředitel chrámové hudby Královské kanonie premonstrátů v Praze na Strahově.

Zde založil chrámový sbor Collegium Strahoviense. Vyniká svojí schopností improvizace, je držitelem dvou prvních cen na improvizčních soutěžích (1982, 1988). Koncertoval v České republice, Německu, Rakousku, Maďarsku, Holandsku, Itálii, Španělsku, Francii, Polsku, Rumunsku, Moldavii, USA a Japonsku. Natočil řadu CD, zkomponoval hudbu k několika filmům, spolupracuje s Českým rozhlasem i s rozhlasem v dalších zemích – Německu, Nizozemí a Japonsku – při nahrávání snímků historických varhan. V roce 2007 hrál ve

strahovské bazilice pro první dámu Spojených států, paní Lauru Bushovou, v době oficiální návštěvy prezidenta Spojených států amerických v Praze.

ŽELEZNÝ BROD – Rok 2025 je mimořádně bohatý na jubilea osobností souvisejících se sklářskou školou, která si v letošním roce připomíná 105 let od svého založení.

Akad. mal. Ivana Houserová (1957–2015)

Ivana Houserová pocházela ze sklářské rodiny v nedaleké Krásné, kde také vytvářela svá díla. Střední školu absolvovala v železnobrodské sklářské škole

v oddělení rytého skla (1972–76) a poté pokračovala na pražské VŠÚP v ateliéru profesora Stanislava Libenského (1976–1982).

Po studiu krátce pedagogicky působila ve sklářské škole v Železném Brodě (1984–1985 výtvarně vedla rytce skla). Další výtvarné zkušenosti a podněty pro tvorbu získala v rámci studijních stáží a pobytů na americké Summer Pilchuck Glass School (1988) a v Sars-Poteries ve Francii (1995).

V roce 2008 se vrátila do sklářské školy a sedm let připravovala žáky v oddělení broušeného skla a tavené skleněné plastiky. Ivana Houserová se od svých studií paralelně zajímala o sklářský design i autorskou skleněnou tavenou plastiku.

V obou disciplínách dosáhla nepřehlédnutelných výsledků. Vynikající byla například její spolupráce se sklárnou Moser v Karlových Varech, pro kterou zrealizovala několik broušených souborů, přičemž některé se vyrábí dodnes. Je autorkou nápojového souboru, který vznikl pro prezidentskou kancelář Václava Havla. Další skleněnou realizací jsou žardiniéry pro Parlament ČR.

Autorské plastiky Ivany Houserové jsou charakteristické svými nezaměnitelnými povrchovými strukturami, se kterými začala poprvé experimentovat při svém studijním pobytu ve Francii. Jemně modelovaný dekor propůjčuje barvě skla množství plastických variací, podtrhují dynamiku a dojem pohybu. Abstrahované přírodní motivy transformovala do symbolického tvarosloví – svými díly se odkazovala zejména na svůj pozitivní postoj k životu. Její plastiky dokázaly zaujmout publikum na mnoha výstavách, v domácích i mezinárodních soutěžích, byly publikovány v odborných časopisech. Její díla jsou zastoupena ve veřejných sbírkách, nachází se v USA, Německu a v České republice.

Za svou sklářskou tvorbu získala řadu významných ocenění (např. v roce 1985 Státní Bavorskou cenu v Mnichově, v roce obdržela 1987 Zlatou hvězdu kvality; BID v americkém San Antoniu, 1996 získala Grand Prix na 2. Mezinárodním sklářském trienále v Norimberku, aj.).

Dne 5. června 2025 uplyne deset let od tragického požáru v Drhlenách u Kněžmostu, při kterém zahynula společně s dalším absolventem sklářské školy.

/ Martin Hlubuček, *Železnobrodský zpravodaj*

LOUŽNICE, ŽELEZNÝ BROD – To, co se odehrálo před krátkým časem v Dalešicích se může v dnešní době stát kdekoliv a kdykoliv. Takový případ je zaznamenán i v loužnické kronice z 18. července 1871. Pamětníci vzpomínají, že toto se odehrálo ještě několikrát v naší obci.

ŽIVELNÉ POHROMY

Živelné pohromy se úspěšně naší obci vyhýbaly až na jednu, která se stala v roce 1871. Z vyprávění starých pamětníků a zapsáno v kronice: Byla neděle a na Příchovcích se konala pout'. Po celý den krásně svítilo sluníčko, jen k večeru se začaly ukazovat mráčky. Večer pak po desáté hodině bylo na východě zamračeno a občas se zablýsklo. Mraky postupovaly k západu a bouřka se stávala silnější. Najednou začalo pršet a déšť každým okamžikem přibýval. Do toho začaly padat kroupy za neustálého rachotu hromu. Déšť se proměnil ve velký příval vody, kroupy padaly velikosti až slepičích vajec.

Za krátkou dobu se cesty a pěšiny proměnily v potoky, všude se hrnuly přívaly vody a braly s sebou hlínu a kamení. Jaké proudy se tenkrát řítily, je možné si udělat představu. Vody se řítily po našich stráních. V domě čp. 49 (2025 – Pravečkovi) bydlela tehdy rodina Pavlasova, těm voda vyrazila dveře na hoření straně domu a celou silou vrazila do síně, tam zvrátila jarmaru a jelikož dolní dveře byly zavřeny, voda vnikla do chléva a do světnice. Museli potom kulem vypáčit dolní dveře, aby voda mohla odtékat. Potok se rozvodnil tak, že voda vnikala oknem do domu čp. 35 (2025 – Modrá sova). Nejhuře na tom byli obyvatelé domu čp. 34 (2025 – Humpolíkovi) pan Petr Jindra. Tam když voda vnikla do světnice, vylezli děti i staří na chlebovou pec a když začala voda přibývat začali zoufale volat o pomoc. Jejich volání uslyšel soused pan Bouček, který jim přispěchal na pomoc. Pomocí řebříku položeného na okna a na pec je zachránil.

Most i obě lávky přes potok byly strženy. V hostinci u Krupků byla toho večera pořádána taneční zábava. Účastníci, kteří bydleli na druhé straně obce, museli počkat, až voda opadne, aby mohli se přebrodit přes potok.

V Železném Brodě neměli ani tušení co se v Loužnici děje a klidně spali. Teprve hukot rozdováděného Žernovníku je probudil. Několik domů bylo proudem strženo a tok Žernovníku přerazil Jizeru a hrnul se přes druhý břeh, kde část Brodce byla zatopena. Teprve druhý den bylo vidět, co tu škody bylo naděláno za poměrně krátkou dobu. Vrchní prst' z polí byla odnesena, na mnoho polích utvořeny od vody hluboké příkopy a kusy ledu dosud ležely na lukách. Ještě pamětníci s hrůzou vzpomínají na tuto noc.

Takto je popsána povodeň v loužnické kronice, ale to ještě nekončí, pokračování našla paní Alena Kortanová v kronice v Železném Brodě.

Povodeň na Žernovníku v roce 1871

Železný Brod, jako každé město ležící podél vodních toků, sužují povodně od nepaměti. V historických pramenech najdeme zmínky o mnohých z nich. Avšak jak takové povodně v Brodě probíhaly, si snad nejlépe dovedeme představit z po-pisu povodně na Žernovníku. Neděle 18.července 1871 byla od rána parným a dusným letním dnem. Toho dne si místní Sokolové udělali výlet do Jilemnice

na slet a při návratu se ještě stavili posedět v hospodě U Jizery. Tato okolnost se pro další vývoj stala velmi podstatnou. Navečer začaly padat první těžké kapky. Hlavní bouře přišla do Brodu kolem až 11 hodiny v noci. Žernovník se začal rychle zvedat a prudce se ochladilo. Zápach stoupající vody dával tušit, že proud s sebou strhává kal a bláto z výše položených oblastí. Největší průtrž mračen s krupobitím totiž postihla oblast Zásady a Loužnice, kde voda smetla úrodu z polí mnohde i s hlínou a kroupy vše potloukly tak, že rolníci toho roku nic nesklidili. Závěje krup tam po průtrži mračen místy dosahovaly až 2 metrů.

V Brodě se tato spoušť projevila vzápětí, voda se v malé chvíli začala valit i Jirchářskou ulicí, zaplavila Malé Náměstí a zakrátko dosahovala až ke kostelním schodům. Chvilí předtím se Sokolové rozcházel z hospody domů, jako první uviděli hroznou situaci a začali okamžitě burcovat lidi, doposud klidně spící v okolních domech. Ti rozespalí vstupovali leckde z postelí rovnou do studené vody, která se náhle valila světnicemi. Nestačili zachránit z majetku vůbec nic, v mžiku šlo totiž o holý život. A právě zde nejvíce pomohli Sokolové: zejména barvíř Bohumil Daníček z Brodu a horecký Josef Matura, silný velký muž, který sám po pás ve vodě stačil vynést postupně vdovu Kotykovou a další 4 lidi ze zatopeného domu a hned vzápětí se tento dům s rachotem zřítil do vln. V některých dalších domech lidé nestačili již utéci ven, ukryli se tedy na půdu, kde očekávali ve strachu svou poslední hodinku. Dole jim zatím voda hospodařila po svém a brala vše, co stálo v cestě.

Nejhorší situace byla u mostku k Malému Náměstí. I tento mostek nevydržel nápor rozvodněného Žernovníku a brzy byl těžce poškozen. Tím se situace ještě zkomplikovala – lidé přišli o přístup z jednoho břehu na druhý.

Atmosféru situace asi nejlíp vystihuje úryvek z Fišerovy kroniky: „Při kmitavém světle luceren bylo viděti, jak divý proud unáší špalky se včelami, dřevěné truhly, dříví, kusy lomenic a jiné a jiné věci a vše pod zbytek kamenného mostku. V tom začíná praskati Fajtův dům a nakláněti se směrem k potoku. O pavlač visící nad potokem se opíral mocný proud celou silou. V malém okamžiku pekelný praskot zesílil a Fajtův dům se skácel do vody, která se dmula do náměstí. Lid zděšeně prchal od mostku a za hromového rachotu dřeva padá lomenice do rozkacených vln.“ Tehdy voda během 2 hodin zcela zničila

4 domy a mnoho jich těžce poškodila. Fajtův dům čp. 44 již nikdy nebyl obnoven a na jeho místě je dnes malá zahrádka mezi Knopovskem a Žernovníkem. Kuriozitou bylo, že v polorozbořeném kamenném Mazancově domě (v prostoru mezi dnešním domem Vetlých a Žernovníkem) celou pohromu na půdě pokojně prospal pekařský tovaryš. I ráno se ho lidé báli probudit, aby rozespalý nespádl z postele rovnou do vln.

Díky statečnosti zachraňujících Sokolů nedošlo ke ztrátám na životech (alespoň žádné takové historické prameny neuvádí), ale ztráty na majetku byly obrovské, i domácího zvířectva voda hodně pobrala. To, jakou spoušť povodeň způsobila, zjišťovala většina udivených Broďáků až ráno: Rozvodněný Žernovník přeťal svým mocným proudem celkem klidnou Jizeru a na protější straně vymlel záliv. Pod ním zůstalo při březích spousty naplaveného nábytku, dříví a všemožných věcí. Jaké však bylo největší překvapení: v Riedlově domě voda v noci sebrala i krávu. Ta pohromu nějakým zázrakem přežila a ráno ji našli spokojeně se popásající na protilehlém břehu Jizery, kam ji proud Žernovníka vyvrhnul. / Alena Kortanová

(Loužnický zpravodaj)

krkonoše

‖ Majitelé zavřou Luční boudy pro veřejnost, cítí šikanu ze strany Správy KRNAP. Ta říká, že dělá jen to co od ní veřejnost očekává

Nejstarší turistická chata v Krkonoších Luční bouda se podle televize Nova od června uzavře pro veřejnost, k dispozici bude jen ubytovaným hostům. Ostatní turisté se dovnitř nedostanou, tedy nekoupí si tam občerstvení, ani nezajdou na toaletu. Majitelé Luční boudy se k tomuto kroku rozhodli po sporech se Správou Krkonošského národního parku (KRNAP).

Majitelé chaty si stěžují, že Správa KRNAP neumožňuje přístup k objektu majitelům, personálu a zejména dodavatelům. Vjezd do klidové krkonošské zóny je povolen jen na zvláštní povolení.

„Zákon jasně stanovuje subjekty, které mají právo vjezdu do klidového území a v případě Luční boudy každý, kdo o výjimku požádal, tak ji dostal,“ řekl televizi Nova mluvčí Správy KRNAP Radek Drahný. Majitelé Luční boudy ale tvrdí, že výjimku není jednoduché získat a aby ji dostal každý dodavatel na každé auto, je prý nemožné.

Správa parku pro zefektivnění kontroly vozidel využívá na určitých místech kamery, které vjíždějící auta monitorují. „Dokonce pokutovali i řidiče, který mne vezl k naší boudě. Pokutu dostávají i řemeslníci, kteří nám přijedou pomoci například s havárií na toaletách pro veřejnost. Proto jsme se rozhodli, že Luční boudu od 1. června zavřeme. Nemůžeme totiž garantovat žádné služby v takovém rozsahu a kvalitě jako dosud,“ řekla serveru Seznam Zprávy spolumajitelka Luční boudy Klára Sovová.

„Majitelé Luční boudy, resp. Labské boudy, začali podnikat v jádrovém území národního parku před mnoha lety, přičemž režim omezení dopravy se za posledních více než 30 let nezměnil. Stále platí pravidlo, že pro vjezd je nutné získat výjimku ze zákona – pro každého, kdo nemá zákonem jasně stanovené právo vjezdu.

Tato pravidla se vztahují na všech dvanáct objektů v klidovém území a přírodní zóně (dříve I. zóně) národního parku. Správa KRNAP pochopitelně nijak nebrání vjezdu zásobování ani servisu, který je pro provoz bud nutný. Není však přípustné, aby vozidla vjížděla do nejcitlivějších částí národního parku bez platné výjimky ze zákona. Takový vjezd je nelegální – a byl jím po celou dobu platnosti zákona o ochraně přírody a krajiny, tedy od roku 1992.

Všichni dodavatelé a poskytovatelé služeb, kteří mají smluvní vztah s Luční nebo Labskou boudou a o výjimku požádali, ji také obdrželi. Co se v poslední době změnilo, je využívání moderních technických prostředků a metod ke kontrole dodržování zákona. Pro toho, kdo pravidla dodržuje, se nezměnilo nic. Pro přestupce je současná situace pochopitelně problémem – i proto se snažíme způsoby kontroly neustále zlepšovat. Je to ostatně naše zákonná povinnost. Z dvanácti ubytovacích zařízení v klidovém území KRNAP zaznamenáváme hlasitý nesouhlas pouze ze strany majitelů Luční a Labské boudy. Řidiči, kterým byla ve správním řízení udělena pokuta, nedodrželi požadavky stanovené platným právem. Samozřejmě platí možnost využít opravné prostředky, a Správa KRNAP tomu nikdy nebránila.

Trvání na dodržování pravidel, která platí pro všechny, ani kontrolu jejich dodržování nepovažujeme za šikanu, ale za práci, kterou od nás veřejnost právem očekává,“ uvedla Správa KRNAP ve své tiskové zprávě.

Majitelé Luční boudy uvedli, že uzavření chaty pro turisty neznamena jen nemožnost se na túrách po Krkonoších u nich občerstvit. Nebudou otevřené ani toalety, přestane fungovat i záchranná služba Vrcholky hor, která je členem integrovaného záchranného systému, napsal server.

Luční bouda ve výšce 1410 metrů nad mořem s kapacitou 150 lůžek je nejen nejstarší boudou v hřebenové části Krkonoš, ale patří i k nejstarším horským objektům ve střední Evropě. Její historie sahá do počátku 17. století, v současné podobě však vznikla až po rozsáhlém požáru, který ji v říjnu 1938 téměř celou zničil. Bouda byla poté znovu vybudována v letech 1939 až 1940.

(Zdroje: Náš REGION + Správa KRNP; foto Wikipedia Commons)

jičínsko

JIČÍN – Jičín opraví za 50,6 milionu korun poslední ze tří částí sídla městského úřadu v ulici 17. listopadu v komplexu zvaném Aris. Budova je zatím prázdná a město do ní po opravě nastěhuje pracovníky stavebního úřadu, kteří nyní především sídlí ve stísněných prostorách v budově radnice na Žižkově náměstí.

JIČÍN – Odpočinkovou zónu a park Cidlina v Jičíně postaví za 152,9 milionu korun litoměřická firma Gardenline. V tendru byli dva uchazeči. Stavba by mohla začít letos na podzim a hotová by měla být v roce 2027.

Myšlenka vytvořit z asi desetihektarového území kolem Cidliny odpočinkovou zónu s největším městským parkem je stará přes 20 let. Stavba patří mezi investiční priority radnice.

VALDŠTEJNSKÁ LODŽIE – Příchod léta přináší do Valdštejnské lodžie dny plné her, objevování i odpočinku. Barokní památka se s červnem otevírá každý den a návštěvníkům všech věkových kategorií nabízí různorodé zážitky.

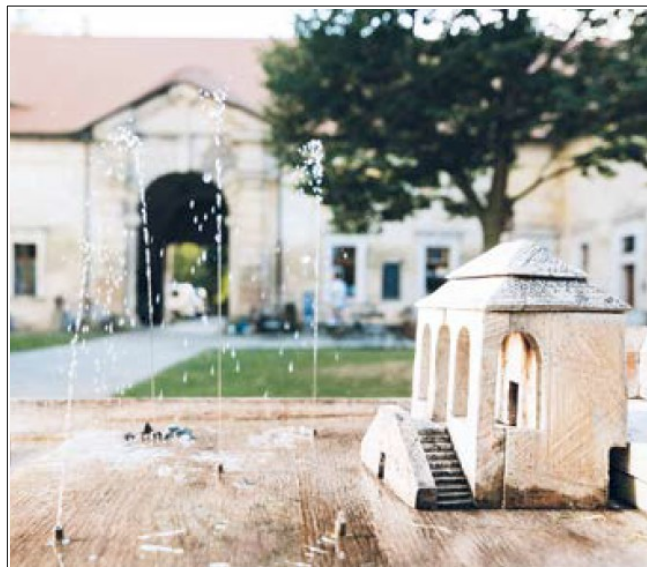
Prohlídky s průvodci jsou dostupné individuálně i pro skupiny.

Díky přenosné výkladní skřínce průvodce výklad přizpůsobuje času, věku i zájmu návštěvníků.

V červnu jsou průvodci k dispozici o víkendech, během prázdnin denně.

V Čestném dvoře se nachází interaktivní herní prvky vytvořené ve spolupráci s manželi Lhotákovými. Děti si zde mohou postavit model barokní krajiny v dřevěné herně Valdštejnova bedna, prozkoumat dřevěný model lodžie se systémem vodotrysků nebo si zahrát kuželkovou bitvu mezi vojsky Albrechta z Valdštejna a švédského krále.

V sále Theatron je připravena videoexpozice Cesta Valdštejnských architektů a sklepení

letohrádku nabízí dobrodružnou rébusovou hru Ve stínu Valdštejna, která zábavně propojuje historii s logickými úkoly. Galerie Kabinet hostí výstavu Duše dřeva, věnovanou tvorbě loutkářské dvojice Věry Říčařové a Františka Vítka. S pomocí tištěného průvodce se mohou návštěvníci ponořit do příběhů a osudů loutkových bytostí.

V kulisách barokní památky nezapomeňte navštívit kavárnu Café Loggie, která nabízí výběrovou kávu a příjemné posezení na Čestném dvoře nebo na terase památky.

(Valdštejnské imaginárium)

liberecký kraj

Obnova jižního křídla barokního hospodářského dvora zámku v Zákupích na Českolipsku zvítězila v soutěži o Památku roku 2024 Libereckého kraje. Informoval o tom mluvčí kraje Jan Mikulička. Obnova cenné stavby trvala čtyři roky a Národní památkový ústav (NPÚ) stála téměř 374 milionů korun. Projekt zachránil památku před zánikem, vdechl jí nový život a otevřel ji návštěvníkům.

„Obnova hospodářského dvora zákupského zámku je důležitým signálem, že se stát postupně postará o obnovu zbylých částí dvora, kde by měl být po obnově archeologický depozitář Národního památkového ústavu. Věřím, že se postupně dostane také na unikátní barokní terasy a budovu předzámčí. Byl by to významný impulz pro rozvoj cestovního ruchu v lokalitě, která má výrazný potenciál,“ doplnila náměstkyně hejtmana Květa Vinklátová (Starostové pro Liberecký kraj).

Barokní hospodářský dvůr zákupského zámku ze 17. století je národní kulturní památkou a podle památkářů historickou hodnotou převyšuje přilehlou císařskou rezidenci. Zchátralý areál získal stát před více než 20 lety, obnova konírny, která je jeho nejceněnější částí, byla první etapou záchrany dvora. Podle ředitele Národní památkové správy Sychrov Miloše Kadlece šlo o největší investici NPÚ v Libereckém kraji.

Obnovená jižní část hospodářského dvora je od dubna přístupná návštěvníkům zámku v Zákupích. V Čechách jde podle kastelána Vladimíra Tregla o výjimečnou stavbu: „Pokud bereme jen budovy, které nesloužily církvi, tak hospodářský dvůr tady v Zákupích je nejdelší barokní budova u nás. Má 150 metrů a z toho polovina, 75 metrů, je konírna.“ V minulosti v ní bývalo ustájeno až 60 koní.

Soutěž Památka roku Libereckého kraje byla poprvé vyhlášena za rok 2015 a má jedinou kategorii. V minulosti se ale dvakrát stalo, že porota ocenila dva objekty. Za rok 2016 kraj ocenil rekonstrukci oken a restaurování umělecko-řemeslných prvků Dolního mlýna v Bradlecké Lhotě na Semilsku a také obnovu zámku ve Svijanech na Liberecku. O rok později získala ocenění obnova historické papírny a mlýna v Hamru na Jezeře na Českolipsku a také areál barokního zámku v Návarově u Zlaté Olešnice na Jablonecku. S oceněním je spojena stotisícová odměna.

(Náš REGION)

HRÁDEK n/N –

MASARYKOVY
ČESKÉ ŠKOLY
v Hrádku nad Nisou

Pátek 6. června 2025
areál školy ZŠ a ZUŠ TGM

Program

13:00 - 14:00 **Průvod**
Slavnostní průvod Hrádkem.

14:00 **Zahájení oslav**
Slavnostní přivítání a proslovy.

14:30 **Kulturní program**
Taneční, hudební a jiná vystoupení.

15:00 **Prohlídka školy a jiné aktivity**
Nejrůznější stanoviště a přátelské setkání.

18:00 **Závěr a poděkování**

Přijďte s námi oslavit významné jubileum.

 482 317 980

www.skolahradek.cz

 info@skolahradek.cz

/// Průměrná mzda v Libereckém kraji vzrostla v prvním čtvrtletí letošního roku o pět procent na 41.309 korun, v rámci ČR je to nejmenší meziroční nárůst mezd. Podle předběžných informací Českého statistického úřadu si zaměstnanci si polepšili o 1981 korun. Spotřebitelské ceny se ale ve stejném období zvedly o 2,7 procenta, při započtení inflace se tak reálně výdělky zaměstnanců v Libereckém kraji zvýšily o 2,2 procenta.

Průměrná mzda v ČR se za první tři měsíce letošního roku zvýšila meziročně o 6,7 procenta na 46.924 korun. Reálně to byl nárůst o 3,9 procenta.

Zaměstnanost v Libereckém kraji ale dál klesá. V prvním čtvrtletí zaměstnávaly firmy v kraji 144.700 lidí, což bylo zhruba o 800 méně než ve stejném období loňského roku. Ve srovnání s obdobím před covidem zaměstnanců v kraji výrazně ubylo, v prvním čtvrtletí roku 2019 bylo podle ČSÚ v kraji v zaměstnaneckém poměru 148.400 lidí.

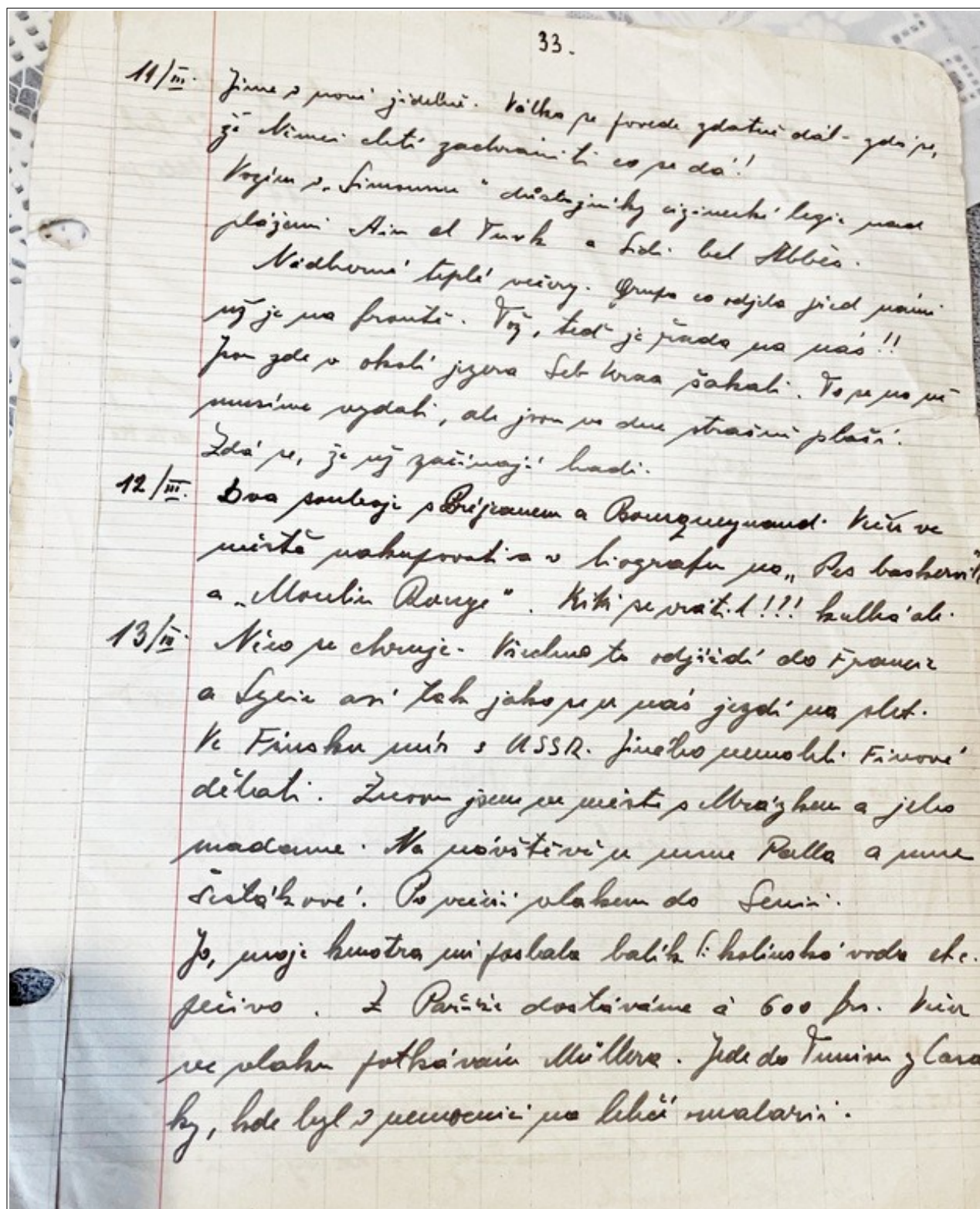
/// Eja Kulovaný / sorry

Plním slib a budu posílat obsah válečných deníků mého strýce, nočního stíhače RAF gen. Vlastimila Veselého.

Letu zdar!

/ Jaroslav Veselý

14/III. Bratři až bratři! Od jara do jara s přáteli
a přáteli. Dávám: tak jak s přáteli, tak
se zde píše přátel. Chudáci všichni. My jsme stále jak
mladší - největší bratři přátel.

Suorova
milosrdní
lidy hpt.
Bordina
„lidy d'homme“

Colonel
de la Motte

cap. Bordin

15/III

Col. Pragerin

Misto do biograf june zapadli do Gumbetty.

16/III. Kladu toho postáha co mi dal do postele žele. Neteie
main vde. Kladu prali ze žele a pr. fojedam na diali
rylet. me hrozinky a tuchy.

17/III. No tak main už zase přátel! Voda zase netie a h'tom
main pihui' h'mho. Dypis m'arveini, k'loni a j'm'it'm
P'at'h'vame in. l'ete (desatiny) - d'araj: mi h'p'at'h'm
Es. statu' odzrak.

MEDELE.

27/III. Tož jideme aris polatu. Dva leti velitel fronty do Francie -
na vidim mu ten let jse ptaoremu' moci. Jde ma' ale malo
pilota. Na posled jse n galital n Africa!! Pichy'
let jstake ma n. importa (cit. Hrdy') a pak muboji s
muracich. Je zde lezke' priani' ale jsi' vuz' nti s piskem -
murahy piskem!

Pripomny h odjedem.

Sobota

pam me gaboleno, zavazadla na lodi. Snad se budu
moci proglouiti s p. Sateu (Baton:) Posledni' boucem'
jsem odlyl vira na aroraž', kde me plavrontu
velitel jsi' pumel fce. pilota' odzrak. Ale' letce
byl. jidrtaven "ma' talisman a zrak lthy
- liško foute - "faluch". P. merl. ho z Bishy,
ulovil ho na fante. Je to mui' piz liško, ale
stijne clivohi'. kauce jak hrm. Pivto jsem
se s jseu fomal spistehil.

S p. Sateu se proglouim, fuvivady jideme
voj. lodi, se piz jokmile pasedueme,
muisime zistat. Zavazadla jse tizha,
fuvit si najisuvai straba. Jideme auto-
hary jse miste do jistevu. Nase lodi
"Columbia" ma' cika - je to obr.